

København, den 29.09.2025

Sagsnr. 2024-3518

K E N D E L S E

Ved anklageskrift af 5. december 2024 har Advokatrådet indklaget daværende advokat Susanne Rasmussen for

Forhold 1:

tilsidesættelse af god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, jf. hvidvasklovens §§ 7 og 8,

ved forud for tilsyn den 29. januar 2024, som ejer af enkeltmandsvirksomheden [enkelthandsvirksomhed A], der behandler sager omfattet af hvidvaskloven, ikke at have udarbejdet en risikovurdering, politikker og forretningsgange for sin advokatvirksomhed.

Forhold 2:

tilsidesættelse af god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, jf. hvidvasklovens kapitel 3,

ved som advokat under tilsyn den 29. januar 2024 ikke at kunne dokumentere at have gennemført tilstrækkelige eller rettidige kundekendskabsprocedurer i fire sager omfattet af hvidvaskloven, der af Advokatrådets sekretariat blev udtaget til kontrol.

Sagsfremstilling:

Susanne Rasmussen er født i 1955 og fik advokatbeskikkelse den 18. februar 1982.

Advokatfirmaet [enkelthandsvirksomhed A] ophørte inden indlevering af anklageskriftet, og Susanne Rasmussen deponerede sin beskikkelse den 3. marts 2025.

Forhold 1

Advokatrådets sekretariat indkaldte den 1. december 2023 enkeltmandsvirksomheden [enkelthandsvirksomhed A] samt advokat Susanne Rasmussen til tilsyn. I indkaldelsen blev Susanne Rasmussen meddelt en frist til senest den 15. december 2023 at fremsende dokumentation, herunder advokatfirmaets risikovurdering, politikker og forretningsgange

("hvidvaskningsretningslinjer"), samt dokumentation for overholdelse af advokatfirmaets screeningprocedurer, gennemførsel af intern kontrol, samt foretagelse af intern undervisning ("hvidvasklogbøger"), som hun er forpligtet til at udarbejde efter hvidvasklovens §§ 7 og 8, da advokatfirmaet beskæftiger sig med sager omfattet af hvidvaskloven.

Ved e-mail af 15. december 2023 fremsendte Susanne Rasmussen materiale til dokumentation for advokatfirmaets opfyldelse af dets oplysningsforpligtelser. Advokatfirmaets hvidvaskretningslinjer og hvidvasklogbøger var ikke medsendt.

Ved telefonsamtale af 24. januar 2024 rykkede Advokatrådets sekretariat Susanne Rasmussen for at sende advokatfirmaets hvidvaskningsretningslinjer og hvidvasklogbøger. Samme dag fremsendte Susanne Rasmussen advokatfirmaets hvidvaskretningslinjer. Advokatfirmaets hvidvasklogbøger var ikke medsendt, da det ikke var tydeligt for Susanne Rasmussen, hvad Advokatrådet efterspurgte.

Den 29. januar 2024 gennemførte Advokatrådets sekretariat tilsyn med advokatfirmaet og Susanne Rasmussen.

Det blev i forbindelse med tilsynet konstateret, at advokatfirmaets hvidvaskretningslinjer var udarbejdet den 7. oktober 2015 på baggrund af en tidligere og ikke gældende udgave af hvidvaskloven. De fremsendte hvidvaskretningslinjer indeholdt alene procedurer for sagsbehandlingen af sager omfattet af hvidvaskloven, samt oplæring af medarbejdere. Det blev således konstateret, at advokatfirmaet alene havde udarbejdet delvise forretningsgange, og ikke havde udarbejdet en risikovurdering eller politikker i henhold til hvidvaskloven.

Endvidere blev det ved gennemgang af hvidvaskretningslinjerne konstateret, at flere af de fastlagte procedurer var forældede og i strid med den gældende hvidvasklov. Under tilsynet med de generelle hvidvaskpligter blev det endvidere konstateret, at Susanne Rasmussen ikke var i besiddelse af øvrige dokumenter, som kunne udgøre de manglende hvidvaskretningslinjer for advokatfirmaet, samt at Susanne Rasmussen ikke havde udarbejdet hvidvasklogbøger.

Susanne Rasmussen modtog den 2. april 2024 tilsynsrapporten for sin advokatvirksomhed og for advokat Susanne Rasmussen. På baggrund af de konstaterede mangler i relation til hvidvaskretningslinjer meddelte Advokatrådets sekretariat Susanne Rasmussen en frist på fire uger til at udarbejde hvidvaskretningslinjer, herunder til også at opdatere advokatfirmaets forretningsgange. Ligeledes blev Susanne Rasmussen meddelt en frist på fire uger til at udarbejde hvidvasklogbøger, som dokumenterede gennemførslen af intern undervisning og screening af advokatfirmaets medarbejdere samt foretagelsen af intern kontrol af sager omfattet af hvidvaskloven.

I tilsynsrapporten blev Susanne Rasmussen tillige vejledt om de krav, som stilles til udarbejdelsen af hvidvaskretningslinjer, og blev samtidig henvist til Advokatrådets reviderede hvidvaskvejledning samt Finanstilsynets hvidvaskvejledning. Endelig blev hun orienteret om, at hun måtte forvente, at der ville blive iværksat disciplinære skridt samt eventuelt yderligere tiltag, fordi hun hverken på tilsynstidspunktet eller forud herfor havde udarbejdet en risikovurdering eller politikker, eller hvidvasklogbøger, og ligeledes ikke havde udarbejdet tilstrækkelige forretningsgange.

Ved telefonsamtale den 2. april 2024 informerede Susanne Rasmussen Advokatrådets sekretariat om, at advokatfirmaet var under afvikling, da dets aktiviteter skulle overdrages til et andet advokatfirma, hvor Susanne Rasmussen selv skulle indtræde ved almen ansættelse. På den baggrund blev tilsynsfristen sat i bero indtil virksomheden var afviklet.

I juni 2024 fandt Advokatrådet det tilstrækkeligt bekræftet, at der ikke længere blev drevet advokatvirksomhed ved [enkeltmandsvirksomhed A]. Advokatrådet fandt det således ikke nødvendigt at iværksætte yderligere tilsynstiltag i relation til udarbejdelse af hvidvaskretningslinjer for advokatfirmaet.

Forhold 2

På tilsynet den 29. januar 2024 konstaterede Advokatrådets sekretariat, at der var mangler i fire ud af fem hvidvaskrelaterede sager, der var udtaget til kontrol, idet kundekendskabsproceduren i tre af sagerne ikke var gennemført rettidigt, og i én af sagerne ikke var dokumenteret gennemført.

Sagerne omfattede følgende:

Sagsnr. 70-1139, Ejendomshandel: Aftalen om bistand blev indgået den 3. april 2023, og kundekendskabsproceduren blev gennemført den 1. juni 2023.

Sagsnr. 70-1144, Ejendomshandel: Aftalen om bistand blev indgået den 24. april 2023, og kundekendskabsproceduren blev gennemført den 6. juni 2023.

Sagsnr. 70-1149, Ejendomshandel: Aftalen om bistand blev indgået den 28. juni 2023, og kundekendskabsproceduren kunne ikke dokumenteres gennemført.

Sagsnr. 70-1148, Ejendomshandel: Aftalen om bistand blev indgået den 13. juni 2023, og kundekendskabsproceduren blev gennemført den 22. juni 2023.

Susanne Rasmussen blev efter tilsynsbesøget oplyst om manglerne, og at hun på baggrund heraf måtte forvente, at der ville blive indledt en disciplinærsag ved Advokatnævnet.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Advokatrådet har påstået, at advokat Susanne Rasmussen pålægges en skærpet bøde efter retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

Forhold 1

Advokatrådet har til støtte for den nedlagte påstand gjort gældende, at advokater og advokatfirmaer er underlagt en række forpligtelser efter hvidvaskloven med henblik på at begrænse og forebygge risikoen for hvidvask og terrorfinansiering, herunder at udarbejde risikovurdering, politikker og forretningsgange. Disse skal være udarbejdet allerede inden, at advokaten påtager sig sager omfattet af hvidvaskloven.

Risikovurderingen skal identificere og vurdere den iboende risiko for, at advokaten eller advokatfirmaet, på baggrund af dennes forretningsmodel, kan blive misbrugt til hvidvask eller terrorfinansiering, jf. hvidvasklovens § 7, stk. 1. Advokatfirmaers risikovurderinger skal løbende opdateres, jf. hvidvasklovens § 7, stk. 1, således at de til hver tid er tilsvarende advokatfirmaets aktuelle forhold.

Politikkerne skal indeholde en vurdering af advokatfirmaets overordnede strategiske mål i relation til forebyggelse af hvidvask og finansiering af terrorisme, jf. hvidvasklovens § 8, stk. 1. Politikkerne skal ligeledes afgrænse advokatfirmaets risikovillighed på baggrund af dets iboende risiko identificeret i risikovurderingen.

Forretningsgangene er en beskrivelse af de handlinger og processer, som firmaet og dets medarbejdere skal overholde for at sikre, at lovens krav og firmaets politikker efterleves. Forretningsgangene skal indeholde oplysninger om, hvem der er ansvarlig for at udføre de enkelte opgaver, og hvordan de skal udføres. Pligten til at udarbejde forretningsgange følger af hvidvasklovens § 8, stk. 1.

Advokatfirmaer skal endvidere som led i deres forretningsgange udarbejde særlige procedurer for screening af dets medarbejdere og foretagelse af intern kontrol af advokatfirmaets behandling af sager omfattet af hvidvaskloven, jf. hvidvasklovens § 8, stk. 1. Hertil følger i øvrigt, at advokatfirmaer skal sikre, at dets ansatte har modtaget tilstrækkelig undervisning i kravene efter hvidvaskloven samt relevante krav om databeskyttelse, jf. hvidvasklovens § 8, stk. 6. I forbindelse med et tilsyn skal advokatfirmaer kunne dokumentere at have fulgt dets procedurer om screening, undervisning og intern kontrol.

Pligten til at udarbejde retningslinjer for hvidvask er en helt central del af bekæmpelsen af hvidvask og terrorfinansiering og har været gældende siden ikrafttrædelsen af den nuværende hvidvasklov, gældende fra den 26. juni 2017. Advokatfirmaer og advokater har således haft flere år til at indrette sig efter

kravene. I Advokatrådets vejledninger til hvidvaskloven fra både 2017 og 2022 er der tillige omtalt pligten til at udarbejde risikovurdering, politikker og forretningsgange på hvidvaskområdet.

Det blev i forbindelse med tilsynet konstateret, at Susanne Rasmussen ikke havde udarbejdet hvidvaskretningslinjer, herunder en risikovurdering eller politikker for sit advokatfirma, men alene havde forældede forretningsgange i henhold til den mere lempelige hvidvasklov fra 2015. Susanne Rasmussen havde således ikke foretaget en risikovurdering af advokatfirmaets iboende risiko, udarbejdet politikker for advokatfirmaets risikovillighed og -styring, og ej heller procedurer for adskillige forpligtelser. Firmaet har således haft en betydelig forøget risiko for at blive misbrugt til hvidvask eller terrorfinansiering.

Det er Advokatrådets opfattelse, at manglende hvidvaskretningslinjer og hvidvasklogbøger efter hvidvasklovens §§ 7 og 8 udgør en grov tilsidesættelse af god advokatskik, idet Susanne Rasmussen derved ikke har forsøgt at fastlægge eller håndtere sit advokatfirmas risiko for at blive misbrugt til hvidvask eller terrorfinansiering på trods af, at advokatfirmaet beskæftiger sig med sager omfattet af hvidvaskloven.

Forhold 2

Det følger af hvidvasklovens § 10, stk. 1, nr. 1, at advokater skal gennemføre kundekendskabsprocedurer, når de etablerer en forretningsforbindelse, hvilket efter Advokatrådets opfattelse må ligestilles med etableringen af et klientforhold. Kundekendskabsprocedurer skal som følge af de særlige forhold for advokater, hvor kun nogle sagstyper er omfattet af hvidvaskloven, gennemføres, når advokaten påtager sig sådanne sager for en klient.

Det følger endvidere af hvidvasklovens § 11, stk. 3, at advokaten skal gennemføre en risikovurdering af klienten og sagen, og at omfanget af og tidspunktet for kundekendskabsproceduren skal afhænge af resultatet af den gennemførte risikovurdering. Hertil følger det af hvidvasklovens § 11, stk. 4, at advokater over for Advokatrådet skal kunne godtgøre, at kendskabet til klienten er tilstrækkeligt i forhold til risikovurderingen.

Kundekendskabsproceduren for fysiske personer omfatter som et minimumskrav, at klientens identitetsoplysninger (navn og cpr-nummer) indhentes og kontrolleres ved en uafhængig og pålidelig kilde, jf. hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 1 og 2. Hertil følger det af hvidvasklovens § 14, stk. 1, at advokater skal kontrollere klienters identitetsoplysninger, inden der etableres en forretningsforbindelse. Kontrollen kan undtagelsesvist gennemføres under etableringen af et klientforhold, dog hurtigst muligt efter første kontakt, hvor sagen vurderes at have en begrænset risiko for hvidvask eller terrorfinansiering, jf. § 14, stk. 2. Viser det sig, at kontrollen ikke kan gennemføres, kan der være en forpligtelse til at udtræde af sagen, ligesom det

samtidig skal undersøges, om der skal foretages en underretning efter hvidvasklovens § 26, jf. § 14, stk. 5.

Det er i forbindelse med tilsynet med Susanne Rasmussen konstateret, at advokatfirmaet har påtaget sig flere sager omfattet af hvidvaskloven, og at der er fundet mangler i forbindelse med sagerne udtaget til tilsyn, herunder at der i samtlige sager udtaget til tilsyn ikke er foretaget en nedskrevet og dokumenterbar risikovurdering, hvorfor det ikke kan udledes, hvorvidt sagerne udgør en begrænset risiko for hvidvask eller terrorfinansiering. Endvidere blev det konstateret, at kundekendskabsproceduren i én sag ikke kunne dokumenteres, og at kundekendskabsproceduren i tre sager ikke er gennemført rettidigt.

Det er på baggrund af ovenstående Advokatrådets opfattelse, at Susanne Rasmussen har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, ved ikke at have foretaget kundekendskabsprocedurer i overensstemmelse med hvidvasklovens regler.

Skærpet bøde

På baggrund af vigtigheden af, at advokatfirmaer ved udarbejdelse af en risikovurdering søger at afdække, hvor advokatfirmaet er udsat for at blive misbrugt til hvidvask og terrorfinansiering, og fordi en advokatvirksomhed alene med en risikovurdering, politikker og forretningsgange kan tilpasse og målrette sin indsats med henblik på at forebygge hvidvask og terrorfinansiering, er det Advokatrådets opfattelse, at adfærden udgør en grov tilsidesættelse af god advokatskik. Manglende interne hvidvaskretningslinjer og manglende gennemførelse af screening, undervisning og intern kontrol – sammenholdt med de konstaterede mangler i forbindelse med kundekendskabsprocedurer – viser efter Advokatrådets opfattelse en helt grundlæggende mangel på forståelse af hvidvasklovens regler. Dette gælder særligt i lyset af, at advokatfirmaet har håndteret sager omfattet af hvidvaskloven siden lovens ikrafttrædelse.

Forpligtelserne for advokatfirmaer indtræder, så snart de behandler blot én sag, der er omfattet af hvidvaskloven. Derfor er hverken omsætning eller antallet af sådanne sager afgørende for, om disse forpligtelser er overholdt. Efter Advokatrådets opfattelse kan der ikke eksistere formildende omstændigheder for advokatfirmaer, uanset størrelse, beliggenhed, sagsantal- eller omfang, eller andre forhold.

Advokatrådet vurderer, at Susanne Rasmussens håndtering af kundekendskabsproceduren i de sager, der har været genstand for tilsyn, ligeledes udgør en grov tilsidesættelse af hvidvasklovens forpligtelser. Dette skyldes, at kundekendskabsproceduren i tre af sagerne er gennemført for sent, og i én sag slet ikke er gennemført. Efter Advokatrådets opfattelse er de konstaterede mangler uoprettelige, da advokatfirmaet, og således også Susanne Rasmussen, i adskillige år har handlet i strid med hvidvaskloven. Advokatrådet finder det uden relevans for

vurderingen, om Susanne Rasmussens fejl har påført klienter et tab, eller at ingen af Susanne Rasmussens klienter har klaget over de pågældende sager. Nærværende klage vedrører lovovertrædelser, der har indebåret en øget risiko for, at Susanne Rasmussen og hendes advokatfirma kunne blive misbrugt til hvidvask eller terrorfinansiering.

Indklagede:

Susanne Rasmussen har delvist erkendt de to forhold, men har påstået, at hun alene pålægges en mildere sanktion.

Susanne Rasmussen har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at hun anerkender, at der har været tale om forældet eller ikkeeksisterende dokumentation. Hun har dog været opmærksom på baggrunden for hvidvaskreglerne og har haft fokus på de meget få klienter, der var berørt af regelsættet. De fire nævnte ejendomshandler vedrører alle klienter kendt af hende – med en enkelt undtagelse – i over ti år. [By 1] er desuden en mindre provinsby, hvor de fem ansatte til sammen har en omfattende viden om deres klienters ve og vel. Derfor kan de være lidt glemsomme med dokumentationen i alle detaljer. Men den viden, de har, gør det også muligt at modvirke eventuel terrorfinansiering. jfr. hvidvasklovens § 7, stk. 1.

Susanne Rasmussen har endvidere anført, at hendes ansatte advokat gennem 15 år døde pludseligt i august 2021. Dette medførte nogle ændringer på kontoret. Den hvidvaskdokumentation, som advokaten havde udarbejdet, blev ikke opdateret, hvilket Susanne Rasmussen anerkender som sit ansvar.

Susanne Rasmussen har endelig anført, at hendes viden angående de klienter, som er omfattet af denne sag, er opfyldt i fuldt ud samme omfang som en klient, der henvender sig til et stort advokatkontor. Hendes kontor beskæftigede sig kun i mindre grad med ejendomshandler uden for dødsboer. Hun har et indgående kendskab til sine klienter og opfylder derfor indholdet af hvidvaskereglerne og kundekendskabsproceduren. Derimod er det ikke al dokumentationen, der forefindes. Da hun ikke har fulgt reglerne til punkt, kan hun acceptere en sanktion, men denne bør ses i forhold til, at hun har fremskaffet stort set al den information, som fremgår af reglerne.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Forhold 1

Det følger af hvidvasklovens §§ 7-8, at de af loven omfattede virksomheder og personer skal identificere og vurdere risikoen for, at virksomheden eller personen kan blive misbrugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme, ligesom der skal foreligge tilstrækkelige skriftlige politikker, forretningsgange og kontroller, som skal omfatte risikostyring, kundekendskabsprocedurer, undersøgelses-, noterings- og underretningspligt, opbevaring af oplysninger, screening af medarbejdere og intern kontrol. Pligten hertil har været gældende siden lovens ikrafttræden den 26. juni 2017.

Advokatnævnet finder, at manglende udarbejdelse af risikovurdering, politikker, forretningsgange og kontroller efter lovens §§ 7 og 8 som udgangspunkt indebærer, at der foreligger en grov tilsidesættelse af god advokatskik. Desuden finder nævnet, at det samme gælder, hvis de udarbejdede retningslinjer m.v. er utilstrækkelige i et sådant omfang, at det må sidestilles med en manglende udarbejdelse.

Advokatnævnet finder, at Susanne Rasmussen har tilsidesat god advokatskik ved som ejer af enkeltmandsvirksomheden [enkeltmandsvirksomhed A] ikke at have haft udarbejdet tilstrækkelig risikovurdering, hvidvaskretningslinjer, politikker og forretningsgange og ikke dokumenterbart at have gennemført tilstrækkelig intern kontrol i overensstemmelse med hvidvasklovens §§ 7-8.

Nævnet anser efter det anførte og ud fra sagens foreliggende oplysninger forholdet for en grov tilsidesættelse af god advokatskik. Nævnet har herved lagt vægt på, at de udarbejdede retningslinjer må anses for utilstrækkelige i et sådant omfang, at det må sidestilles med en manglende udarbejdelse. Derudover er der tale om manglende udarbejdelse af politikker, forretningsgange og kontroller.

Forhold 2

Advokater, der yder bistand ved rådgivning om eller ved udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med køb og salg af fast ejendom eller oprettelse af virksomheder m.v., er omfattet af hvidvaskloven, jf. lovens § 1, stk. 1, nr. 13. Dette indebærer bl.a., at advokaten i sådanne sager skal gennemføre en kundekendskabsprocedure i medfør af hvidvasklovens kapitel 3 på det tidspunkt, hvor advokaten og klienten har indgået en aftale om, at advokaten påtager sig et givent opdrag. Advokaten skal således bl.a. indhente klientens identitetsoplysninger og kontrollere disse på grundlag af dokumenter, data eller oplysninger indhentet fra en pålidelig og uafhængig kilde, jf. hvidvasklovens § 11, stk. 1. Advokaten skal i medfør af hvidvasklovens § 11, stk. 4, jf. § 64, stk. 1, kunne godtgøre over for Advokatrådet, at kendskabet til kunden er tilstrækkeligt i forhold til risikoen for hvidvask og finansiering af terrorisme.

Advokatnævnet finder, at det må bero på en konkret vurdering, om utilstrækkelig, herunder for sen, gennemførelse af kundekendskabsprocedure skal anses for en grov tilsidesættelse af god advokatskik. I vurderingen må bl.a. indgå, om der alene er visse mangler ved en gennemført kundekendskabsprocedure, eller om der i stedet er tale om, at der i en række sager slet ikke er gennemført kundekendskabsprocedure eller er gennemført en så utilstrækkelig kundekendskabsprocedure, at det må sidestilles med manglende kundekendskabsprocedure.

Advokatnævnet finder, at Susanne Rasmussen har tilsidesat god advokatskik ved i fire ud af fem sager omfattet af hvidvaskloven, der var udtaget til kontrol, ikke dokumenterbart at have gennemført rettidig kundekendskabsprocedure.

Nævnet finder ud fra sagens foreliggende oplysninger ikke tilstrækkeligt grundlag for at anse forholdet for en grov tilsidesættelse af god advokatskik. Nævnet har herved lagt vægt på, at der trods alt var gennemført kundekendskabsprocedure i fire ud af fem sager udtaget til kontrol, om end kundekendskabsproceduren i tre af sagerne ikke var rettidig.

Sanktion

Advokatnævnet finder sammenfattende, at daværende advokat Susanne Rasmussen har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og pålægger på den baggrund i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, Susanne Rasmussen en bøde på 30.000 kr. Nævnet har herved lagt vægt på flerheden af tilsidesættelser, hvoraf det ene forhold anses for groft.

Susanne Rasmussen kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

Susanne Rasmussen pålægges en bøde til statskassen på 30.000 kr.

På nævnets vegne

Steen Mejer